

Korte mededelingen

De proeven met kunstmatige nestelgelegenheden voor de Baardmees (*Panurus biarmicus*) in het Zwartemeerreservaat in 1955.

In april 1955 vertoefde er op de „k u n s t m a t i g e” broedplaats van de Baardmees (*Panurus biarmicus*) van het vorige jaar (zie Limosa, 27, p. 86—92) slechts één paartje van deze soort, welk aantal zich in het laatst van de maand uitbreidde tot zeven paartjes. In de nabijheid bevonden zich een vijftal legerplaatsen van Visotters. Op 22 april trof ik onder een van de legerplaatsen een 4-legsel van een Baardmees aan. Bij nader onderzoek bleek dit legsel als gevolg van de stijging van het water reeds te zijn verloren gegaan. Enkele dagen later bouwde het desbetreffende paartje onder een tweede legerplaats weer een nieuw nest. Een week later bevond zich in het nest eveneens een 4-legsel, dat helaas op 2 mei d.a.v. opnieuw door stijging van het water verloren ging. Het leek mij toen beter om deze legerplaatsen maar op te ruimen.

Evenals in het vorige jaar het geval was, maakte ik ook nu in samenwerking met de Heer A. v. D. BERG op 7 mei een aanvang met de bouw van kunstmatige nestelgelegenheden voor Baardmezen. Hierbij namen wij een proef met een verbeterd type van de vorige afdakjes, in de vorm van een tweetal rieten korfjes. Enige dagen later plaatsten wij nog een zgn. mezenkast en maakten wij een tweetal „oppers” (te vergelijken met de welbekende hooioppers) van gesneden biesgewas en andere vegetatie.

Op 16 mei bevond zich in een der zgn. rietkorfjes een 3-legsel. Op diezelfde datum trof ik onder drie andere afdakjes (oude systeem) in totaal nog drie broedsels aan.

Tijdens het noodweer van 17/18 mei gingen al deze broedsels verloren. Twee dagen na deze ramp vertoefden er op de broedplaats plm. 25 paartjes, vogels, die daar en elders hun broedsels verloren hadden.

Tijdens de zeer hoge waterstand op 18 mei ontwikkelden er zich in het reservaat enorme daakvelden; vnl. in de randen van deze daakvelden en tussen de geknakte stengels van de mattenbies vond ik aan het eind van mei vijf broedsels.

In diezelfde periode trof ik onder een tweetal nieuw geplaatste „af-dakjes” (oud systeem) eveneens een broedsel aan. Met zekerheid werd geconstateerd, dat de Baardmezen voor hun nestplaats de daakvelden prefereerden boven de kunstmatige aangebrachte afdakjes.

In juni vond ik nog vier broedsels, waarvan er een werd aangetroffen in de voormelde „oppers”.

In juli vond ik nog een 5-legsel en een tweetal in aanbouw zijnde nesten. De nieuwe nesten werden verder niet meer door mij gecontroleerd; zij waren allemaal op natuurlijke plaatsen gebouwd.

Resumerend :

legerplaats Visotter	:	2	broedsel(s)
rietkorfje	:	1	„
kunstm. afdakje	:	5	„
opper	:	1	„
nat. neststand	:	9	„

Totaal: 18 broedsels.

J. A. F. KORIDON

(Vogelwachter bij het Staatsbosbeheer).

Varia

Een oude, maar gezonde vogelwet.

In het Deuteronomium, letterlijk vertaald het „Tweede Wetboek”, doch beter bekend staande als het „Vijfde Boek van MOZES”, lezen wij in het 22ste Capittel, zijnde het Hoofdstuk, dat voorschriften geeft betreffende de plichten van liefde jegens mens en dier, in de versus 6 en 7 het navolgende :

„Wanneer voor uw aangesicht een vogel nest op den wege voor-
komt, in eenige boom, ofte op de aerde, met jongen, ofte eijeren, en
de moeder sittende op de jongen, ofte op de eijeren: soo en sult
gij de moeder met de jongen niet nemen.

Gij sult de moeder gantschlik vrij laten, maar de jongen sult gij
voor U nemen: op dat het u wel ga, ende gij de dagen verlenget.”

Vermoedelijk zal het menige Bijbel-lezer zijn ontgaan, dat wij in
deze korte en eenvoudige bewoordingen een primordiale vogelwet
bezitten, en wel een vogelwet zó reëel en logisch van inhoud, dat
een moderne wetgever er zich waarlijk niet voor zou hebben be-
hoeven te schamen. Natuurlijk is deze wet in al haar eenvoud voor
ónze tijd niet meer toereikend; zij stelde zich destijds een ander
doel voor ogen dan de tegenwoordige wetgever, en paste ook alleen
maar in een tijd en in een land, waarin nog geen ongebreidelde
mensenbevolking een alles overheersende en alle Natuur vernielen-
de horde vormde.

Uit haar laatste zinsnede, „opdat het U wel ga, en gij Uwe
(levens)dagen verlengen zult”, blijkt onmiskenbaar, dat het niet
allereerst een vogelbeschermings-, doch voornamelijk een voedings-
kwestie gold, maar tegelijkertijd laat de schrijver in de daaraan
vooraf gaande regels duidelijk uitkomen, dat dit verschaffen van
voedsel zich behoorde te beperken tot het plukken van de rente van
een natuurlijk kapitaal, zonder nochtans dat kapitaal zélf aan te
tasten. Immers, hij gebiedt nadrukkelijk, dat de moedervogel moet
worden gespaard, en dat alleen het broed (— en bij uitbreiding dus
ook de uitgevlogen jongen later, in de jachtijd ! —) als spijs mag
worden geoogst. En verder zien wij in de aanhef, dat er alleen
sprake is van incidentele vondsten, nl.: „wanneer op Uw weg een
vogelnest voor U aangezicht komt”, enz., en dat dus alle stelsel-